



BAJTÁRSI

LEVÉL

1963. XVI. évf. 12. sz. levél. 91. oldal. Utrecht, 1963. dec. 10.

MAGYAROK KARÁCSONYA.

Valahányszor szabadságomat töltöttem otthon, vagy az emigrációban hozzájutottam, nem mulasztottam el át- meg- átolvasni ezeréves történelmünk egy-egy fejezetét egészen napjainkig. Utána elgondolkodtam,
tűnődtem és kerestem az okait egymást követő nemzeti tragédiáinknak és népünk szenvedéseinek. Folytatólagos tanulmányaim és oknyomozásaim után, most életem alkonyán, anélkül, hogy történelmünk során s legutóljára mostani nagy nemzeti szerencsétlenségünk alkalmával felsorakozott adáz ellenségeink kegyetlen bűneit valamivel is aláértékelné akarnám, arra a szomorú megállapításra jutottam, hogy a ránknehezedett megpróbáltatásoknak részben mi magunk is okozói, vagy legalább is elősegítői voltunk. Ezt a hibánkat röviden így lehetne kifejezni: Nem szerettük egymást -magyar a magyart- úgy, ahogyan szeretnünk kellett volna! Különbséget tettünk becsületes magyar és becsületes magyar között, sokszor csak azért, mert a nemzetélet valamelyiket más-más őrhelyre állította, vagy gondolkodása, felfogása nem egészen egyezett a miénkkel, nem született zöld paplanos ágyban, vagy a szerenese csillaga kevésbé mosolygott rá. Összefogas helyett széthuztunk, pártoskodtunk, elárultuk, kiszolgáltattuk egymást ellenségeinknek. A költő szavai szerint: "Testvért testvér, apát fiu elad..."
Nagyon szomorú, hogy hibáinkat, a megkülönböztetést, a szeretetlenséget, az acsarkodást még az emigrációba is magunkkal hoztuk.

az emigráció 19. esztendejében Karácsonyra várunk: az ember-szeretet nagy ünnepére. Eleven erővel szakad fel lelkebben a kérdés: méltán ünnepeljük-e mi magyarok ezt a napot, tanultunk-e a magyar történelemből, vagy csak egyszerű ünnapnaként köszönt reánk? Új magyar ezer esztendőről álmodozunk, de vajjon megérdemeljük-e ezt? Nácszmlünk-e végre, és rá tudunk-e lépni arra az utra, amely egyedül vezethet bennünket a Magyar Feltámadás felé: a magyar szeretet, megértés, megbecsülés és összetartás utjára? Alá tudjuk-e rendelni sokszor kicsinyes egyéni érdekeinket az összmagyarság egyetemes érdekének?

Ugy látom, vagy érzem, mintha a magyar Csendőrség -szomorú kivételektől eltekintve- már rálépett volna erre az utra. Száműzetésében is elől halad, példát mutat sorsközös honfitársainknak. Nemsokára kigyulnak a karácsonyra gyertyái, ahol nem külsőleg, ott bent a lelkekben.
Körüálljuk, hol örömmel, hol könnyes szemekkel. Ilyenkor felengednek a kemény, a dacos szívek is. A lelkek közelebb férköznek egymáshoz, a szívek összeérnek a szeretet melegében. En is ott állok léleekben kóztatottak, magamhoz öllelek Benneteket Szeretteitekkel együtt, és kérve kérlek Titeket: legyetek ezután is még inkább fennen hordozói és hirdetői a ma meg-született Krisztus eszméjének! legyetek a Cselekvő szeretet, a magyar Hazát újból felépítő magyar szeretet apostolai! Ultsatok és égensétek bele gyermekeitek szívébe is ezt a Szeretetet, hogy majd megragadják és tovább vigyék azt a zászlót, amelynek mi eddig hordozói voltunk!

Ha így lesz, a mi Karácsonyunk Magyar Karácsony lesz, és amikor a karácsonyi ének felhangzik ajkunkról, érezni fogjátok, hogy:

"Nennyből az angyal lejött hozzátok..." A kemény csendőrcsapatok pedig szerte a nagyvilágból egymásfelé nyulnak, és így kívánunk egymásnak és otthon élő magyar vereinknek bizalommal, reménnyel, hittel telített, Isten áldotta, békés és boldog karácsonyi ünnepeket!

Nyugaton, 1963. Karácsony.

vitész KIRALY GYULA ezds.
a MKCSBK. vezetője.

+ + + + +

AQUARIUM FOLE HAJOLVA.

Esznek, usznak fürge kedvvel
kergetőzve törpe sásban,
pikkelytestük csillog egyre
rőt aranyban, hold-ezüstben.
Csóktalan, vig, furcsa lét ez,
nedves földbe, fűbe rejtett
ikrák őrzik már nem is várt
jövendő új nemzedékét.
Négy üvegfal zárja, védi
őket véstől, külvilagtól,
nincs reményük, bánatuk se,
életcél, hit ismeretlen
tág fogalmak. Csak falánság,
prédát féltő harci készség
fűti őket. Henegezés és
tetszetés csak, ez, mi késztet
csillanó, vig mozdulatra,
őlni tudnak, hogyha étükük
fogyni kezd és habzsoló száj
falná el a drága morzsát.
Híu kedv és koncot féltő,
gyilkolási ösztön hajtja
őket fürge fordulatra.
Azt hiszik, hogy zárt világuk
fogja át a mindenséget,
mikrokozmosz - makrokozmosz
között nincsen is különbség
s nincs más cél, csak mának élni,
őlni kell, ha van vetélytárs,
s holnap nincs. Se Ur, se vétek.

Emberék, mi többet érünk?

Kisjókai Erzsébet.

+ + + + +

CSENDŐR ARCOK.

4.

Kovács Aron.

-Tessék erre, doktor ur! Itt van a betegünk.-

-Te, fiam várj meg odakint; mindjárt jövök.-

-Világért se, doktor ur. Engedje be az urfit. Nem esszük meg.-

Ez a párbeszéd valahol egy erdélyi járásszékhelyén lévő csendőrlaktanya ragyogóan tisztá bejáratánál hangzott el a századforduló után pár évecskével a járásörmester és a tiszteletdíjas csendőrorvos között. Előbbi egy délceg megjelenésű, villogó szemű, karcsu, sudár csendőr volt, a helyi őrs vezetője s egyszersmint, a járás őrséinek előljárója, -az urfinak pedig utólréhetetlen ábrándképe. Utóbbi viszont a járás hátsósági orvosa, aki tiszteletdíjáról makacsul mindig lemondott a csendőr jutalmazási alap javára, jelenleg azonban egy lázas probacsendőr megvizsgálása végett jelenvén meg, magával vitte hosszas könyörgésére kis gimnazista fiát a laktanya bejáratáig.

Azzal az urfi tökéletesen tisztában volt, hogy a csendőrök nem eszik meg. Legkevésbé eszményképe, a szigorú, de hozzá mindig barátságos járásörmester. Lelkiismeretét más nem terhelte, mint az évvégi bizonyítványban egy szekundával határos hármas szépírásból és egy kettős a magaviseletből. Ami az irast illeti, bizott abban, hogy hiszen az irá-

gépet már feltalálták, a magaviseletből kettőt pedig azzal érdemelte ki, hogy "csendőr-rabló"-játék közben a rablót /mert hát ő csakis csendőrszercepet vállalt/ zsinéggel jól megvasalta. Honnan tudhatta volna, hogy a bilincset "a szükséges mértéken túl megszorítani" avagy ezzel a rablónak "fölszemes fájdalomt okozni" tilos. Ami biztos, az biztos! És végtelen büszke volt a kettősére.

Régóta vágyott már arra, hogy lássa, hogyan laknak az ő kedvenc csendőrei.

Hát ez a kívánsága végre teljesedésbe ment. A szigorú apa engedett a járásörmester urnak, hiszen ő is szerette, sőt végtelenül tisztelte, becsülte Kovács Aront. Ha valami láttelelet ügyben hozzájött, kézfogással fogadta, ezzel bucsuzott; helyileg kínálta meg, s mint egyenrangúval társalkodott vele. Oh, hallotta ezt jól az urfi ott a rendelő ajtaja mögött. Mit, talán csak a Julis névre hallgató szobalánynak szabad hallgatóni a kulcslyuknál? Hogy aztán pletykáljon. Nem, az urfi nem pletykaanyagot gyűjtött, itta eszményképe minden szavát. Magának. Csak magának. Hányzor megfigyelte kinnt is, hogy mielőtt lakothelyre érnének a csendőrök, járőrtaskájukból előkerül a kefe, s mintha skatulyából vették volna ki, oly tisztán lépnek be a községbe. Hjah, akkor még Nyomozókulcs nem szorította ki a szalonát sem!

Nos, a laktanyában a beteget reábizta édesapjára, őt egészen más kötötte le. Azok a polcok az ágy fejenél. Hogy azok mind egyformán milyen szépen rendben állanak! A kalapok leborítva. A puskák ragyogó tisztán felakasztva. Az ágyakon zöld takaró. Az ágyak előtt lábszőnyegek. A falnál olyan finom szekrénykék. Nini, egyik nyitva is van. Ojjé, hiszen ezen írni is lehet. Brrr! S neki naponta 2 oldalt kell írnia. A szünidőben! Ott vannak az írószerek is. Hát ott meg mi csillog? Tyűh, az valóságos bilincs! Hely, ha ezzel köthetne volna meg azt a beste betyárt, abból talán még hármas magaviseletet is szerezhethet volna. Fénet! Azzal római egyst. Egész biztosan!

Hát ott a falon azok a szép képek? Diszhelyen a király: I. Ferenc József. Az F monogramját viselik a katonák a sapkarózsájukon. A közöskén FJ.I, a honvédekén IFJ. Eszébe jut erről, hogy a bakák a Franz Josef I. és az I. Ferenc József kezdetűt beh furcsán olvassák. A közös azt mondja: "Faszoldáskor /Fassung=felvételezés/ jót iszunk!" A honvéd pedig: "Iszol fenét, János!"

Mennyivel szebb a csendőrök kalapcimerén: "Királyért, Hazáért!" Ezt nem lehet kiforgatni. De a csendőrök sokkal komolyabbak, mintsem gunyos gondolataik támadnának. Uram bocsá', ilyesfélélt még ki is mondani abban a szép zöld egyenruhában, azzala. tiszteletet parancsoló kakastollal!

Hát az meg kinek a képe? Olvassa: "Török Ferenc tábornoknagya, a magyar szent korona országai csendőrségének felügyelője". S a másik kit ábrázol? "Panajott Sándor altábornagy" - szintén egy felügyelő. Talál ott még több tábornoki képet, de azok csak helyettesek voltak. Figyelmét teljesen leköti az a kép, amelyik nyilván a fényképezés gyermekkorából származik: Török Ferencé. S ejnye, most nem lehet kérdegetni.

Na, de a betegvizsgálat véget is ér. Ugy látszik, nagyobb baj nincs. Egy pár biztató szó a lázas próbacsendőrnek, s máris ott kell hagyni ezt a csodavilágot. Kovács Aron kikiséri a doktor urat és... kezét fog a már amugy is boldog urival is. Hogyne volna boldog! Először is a tömötlen látni- és tapasztalniaival, azután a próbacsendőr, úgy hívják, hogy Kanabé Sándor, rámosolygott. Most meg Kovács Aron maga nyújtja a kezét. Tyűh, e kézfogás nyomán a mosdásban bizonyos hiányságok keletkeznek, Isten uccse!

Pecázik az urfi, azaz madzagot áztat a Zágónpatakában. A halak vidáman leszedik a sok fáradsággal gyűjtött hernyókat. Alig győz ujakat rakni a gombostűre. Mert a horog abból készült. Házilag, költségmentesen. Egy nagyobacska hal óvatosan táplálkozásába elmerülve /persze az ő "horgá"-ról/ egy kéz nehezedik vállára. Felnéz. S már is hallja:

-No, urfi, ide azt a horgot!- Az urfi feláll s átnyújtja mesterművét.

-S most ide a halakat!- Az urfi belemutat a Zágónpatakába, hogy azok még vidáman uszkálnak. Kovács Aron szivből felkacag.

-Ugy látszik, egynek sincs öngyilkossági szándéka- mondja, de most tessék, itt a "horga". Vigye szépen haza. De tatájának ne mutassa, mert ő is tudja, hogy engedély nélkül tilos halászni. Márpedig meg-

történhetik, hogy valamely életunt hal ráférceli magát a mamája gombos-tűjére. Na, ne féljen, én nem adom tovább a dolgot. Még tatájának se. Hallja, hogy mekkorákat kacagnak a halak? -s reámutat a horgászó kékű-lékre.

Hogy az urfi eleinte meg volt szeppenve, azt élénken elképzelhetjük. De az a könnyed hang, aminovel eszményképe vele beszélt, eloszlattott minden félszt. Hát hogye! Még azt is megígérte, hogy nem mondja el senkinek. Pedig ő az erdómérnökkel, az állatorvossal, tisztelletes bácsival, a jegyzovel, még a rektor bácsival is jóban van. Tata említésekor is eloszlattott minden aggodalmat. S ha ő hallgatást ígért, holtbiztos, hogy megtartja. Ugy is volt!

Az urfi kamaszkorba került. Kovács Aron meg mintha fiatalabb lett volna... Az urfi egy szép napon egy méncsikó tetejébe telepedett. Csak úgy szőren. A csikó édesapja nevelése volt; szerette a lovakat nagyon. Az urfi is. /Az alma nem esik messze a fájától./ Mamája mindig szidta, hogy a ruhája csupa istalószag. Nos, a csikó a sóskenyeret mindig szívesen elfogadta, de a reátelepedést határozottan rossznéven vette. Egy olyan tánc kerekedett, hogy izzadt bele ló és lovas egyaránt. Azt a görcsös kapaszkodást, azt a visszatornáztatást csak az apa nézte, gondolván, hogy itt bizony az alma-elmélet csődöt fog mondani. Hát nem. Hogy is mondja a közmondás? -Az okosabb enged.- Ez a csikó volt.

A tánc vége az lett, hogy a csikó átment az urfi tulajdonába, s kapott hozzá nyeret, kantart. /Ha az urfi örömét és kalandjait méltóképpen ecsetelni óhajtanám, a B.L-et legalább egy évre ki kellene bérelnem./ Azt a nyargalozást ott a környéken, amit ő véghez vitt, el lehet élénken képzelni. Árkokat ugratott. Ez "hobby"-ja volt. /Azt hiszem ez a kifejezés átvitt a mai coca-colás világban a twistező mindkét nembéli "te-néger"-ek körében. -Ha már a muszka a nyakunkon ül, legalább a divattal tartunk lépést./ Egy szép, jegenyékkel szegélyezett megyei utnak kitűnő árkai voltak. Ugy keresztbe vágatni fölséges élvezet volt.

De egyszer, éppen amint az egyik árkot átugratta egy harsány "Állj!" hangzik el. A lendület megvolt, tehát a másik árkot is venni kellett, de aztán lefogva a lovat visszatér, és Szentisten, mintha a földből nőtt volna ki, Kovács Aron áll ott a próba ural!.

-Ejnye, urfi, urfi! S ha most véletlenül egy autó, vagy egy hintó, vagy egy gyerek, öregasszony lépett volna ki a jegenye mellől, mi lett volna?-

Az urfi az autót egy kicsit nevetségesnek vélte, mert ilyen akkoriban csak egy volt a megyében, a főispáné. Az pedig váratlanul nem szokott megjelenni. Ilyen nagy ur jövetelét utkarbantartás szokta megelőzni. Ennek pedig még előjele sem mutatkozott. Azonban gyerek, vagy anyóka, az már komoly dolog. Ezek éppen oly meglepetészerűen léphetnek ki a jegenye árnyékából, mint Kovács Aron. A továbbiakat még elképzelni is szörnyű. Hát még a felmenő ágbéli közvetlen férfirokon. Komor "lóról"-kilátások. De Kovács Aron Kovács Aron volt ez esetben is.

-Urfi- mondá -, a dolog köztünk marad, de ez legyen az utolsó eszeveszett nyargalozás! Kezet rá!-... Ekkor fogott kezét az urfi másodszer ezzel a csendőremberrel.

Bekövetkezett a "Megállj, megállj kutya Szerbia..." ideje. Az urfi, bár még állításköteles nem volt, úgy érezte, neki is meg kell mentenie a hazát. A gorlicei áttörés után végigcsinálta a muszkaüldözést Kraszniktól Lublinig. Lublin alól egy ezüst vitézségi érmet és egy srapnelgolyót hozott magával. A vitézségi érem a "felszabadulás" idejéből sok minden egyéb ingóssággal együtt a kommunizmus megváltó /! / nagyságát dicsőíti. A srapnelgolyónak több szerencséje volt. Ott van most is az urfi mellében.

Es Kovács Aron?... Az oláhok 1916-ban hadüzenet nélkül betörték Erdélybe. A járásörmester összeszedte hamarosan kevés csendőrért és pátcsendőrért s a bodzai szorosban oláh hadosztályokat tartóztatott fel, amíg hadsergünk felvonulhatott. /Engedelmet kérek a románoktól, hogy oláh névvel illetem őket. Valamikor nem szegélyelték ezt a nevet. Elvégre nálunk is volt előlépés: a cseléd háztartási alkalmazott, a szolga meg altiszt címet kapott. Anélkül, hogy bármelyik lényében avagy háztáskörében érdemlegesebb változás történt volna./

Es ezt a kis, de annál jelentősebb hadműveletét Kovács Áron minden szépen kidolgozott mozgósítási tervzeit. és minden nagyképűen kiadott parancs nélkül hajtotta végre. Egyszerűen, higgadtan, szerényen, de bátran; a magyar nép fianak természetes eszével átgondolva. Mert hát magyar csendőr volt! az utolsó porcikájáig!

Az urfi ezt csak később tudta meg édesapjától. Ő maga most ismét az oroszharctéren állott. Egyelőre az arcvonal mögött, ahol újonctovábbképzés folyt. Zászlóaljsegédtsízt lett. S mint ilyen gyakorlótereket keresett egyizben a századok számára. Es egyszerűen csak szemébe ötlék egy rendesebb orosz házon egy magyar címeres tábla: M. Kir. tábori csendőrőrs. Bemej. A szája tátva marad. Ugyanaz a szobarend, mint Kovács Áronnál. Csupán az ágyakat zöld helyett szürke takarók fődik. Ott a házilag, költségmentesen készített polcos ruhafogas. Ott a közösasztal is. Az író- és ruhaszekrények hiányoznak csak, egyébként minden egészen az otthoni laktanya belsejét formázza. Az ópk. és táb. csendőrei kívülről tábori szürkék; belül törvénytudastól, rendtől, közbiztonságtól, tisztességtől, tekintélytől ragyogók. Az orosz lakossággal tolmács útján érintkeznek, s körletükben mégis békebeli rend honol.

Melegség járja át az urfi szívét. Mélységes szeretettel gondol otthoni csendőrbárataira, s megnövekedett tisztelettel az egész intézményre, hiszen most ezek a szürke csendőremberek mintázzák az ő Kovács Áronát. Mintázzák rendületlenül!

Kitör a béke. De még milyen béke! Felvidék, Erdély, Délvidék, sőt még a nyugati határsáv is idegen uralom alá kerül. Azt mondják, hogy egy amerikai naivitás, két amerikai vadnyugat, három amerikai korlátlan lehetőségek, avagy lehetetlen korlátoltság. Utóbbi wilson elnök hirhedt pontjai bizonyították Európa "etnikai" rendezésével.

Kovács Áron és az urfi egyaránt elvesztette szűkebb hazáját. Kovács Áron a csonka honban folytatta hivatását. Ez megmaradt neki. Azonban az urfi elvesztette őt szeme elől.

Az urfi minden vesztesége ellenére valamit nyert. Nagyt. leghőbb vágya teljesült. Átvette a csendőrség! Tanfolyam tanfolyam után, szárnyszolgálat, iskolaszolgálat. Egyszerűen csak őrnagy lett. Megbizzzák egy osztály ideiglenes vezetésével.

Egészen mellékesen meg kell jegyezni, hogy az urfinak gyakran voltak őszinteségi rohamai. Mikor pl. a pléhgallért felvarratta, belenéz a tükörbe és megszólal: "Na, te vén számár!" /Fiatalt csapatíztettek között ugyanis a háboruban ilyenféle vélemény olykor elhangzott a törzstisztekről, fiatalos könnyelműséggel arculcsapva a Szolg. szab. ama tiszteletreméltó határozványát, hogy Előljárókról vagy jót, vagy semmit./ Hát sorsát senki el nem kerülheti, ha mindjárt öngólról is van szó.

De félre a tréfával!

Kormányzói születésnap. Kitüntetések. A kitüntetendők névjegyzékében egy névre bukkann. Tulajdonosa osztálya nyilvántartásában álló nyugállományú alhadnagy. Szive nagyt dobant, amit olvassa, hogy Kovács Áron.

Az ünnepély után magához kéri. S amikor a közel negyedszázadév óta nem látott eszményképe az irodájába belép, most is délceg alakjára odaképzeli a régi zöld egyenruhát.

Tisztelettel fogadja. Megkérdezi, ismeri-e őt? A vendég azt válaszolja, hogy nevéet olvasta az ajtón függő táblácskán.

-Nem emlékezteti ez a név valakire?-

-Ugy hirtelen, nem.-

-Nem ismert ilyen nevű orvost?-

Árca felderül s felkiált: -Az urfi! A kiesi doktor!-

-Igen. Lássa elértem gyerekkori vágyamat! Csupán egy kétségem van, vajon elért rangommal lettem-e már oly nagy, mint amekkorának Önt mindig tartottam?-

Elképzelhető, hogy vége, hossza nem akart lenni az emlékek felelevenítésének. Boldogabb embert el nem lehetett képzelni az urfinál. Nem győzte kifejezésre juttatni, mit köszönhet a régi járásörmesternek. Nem maga a tollaskalap. Oh nem! hanem amit az jelképez! Hűség! Becsület! Vitézség! Az édes Magyar Haza és drága Nemzetünk szolgálatában!...

Ekkor fogott kezét Kovács Áron harmadszor...és utóljára az urfival...Es mintha abból a falon függő képkeretből Török Ferenc reájuk mosolygott volna...

Szikulusz.

+ + + + +

HOL VAGY?
/0-év estéje./

Hiába próbálnak elrejtőzni,mezítelenségüket betakarni,minden lépéssel közelebb jó a megsértett és elárult Főlség. Fenyvegetően zug a számonkérő kiáltás: Hol vagy?

Van-e ennél szörnyűbb vád? káolvassa az emberre: nincs ott, ahol lennie kellene. Elébe tárja rettentő állapotát: hát ide jutottál? Hol voltál,honnan estél ki? Zokogva döbbenünk rá,hogy életünket eltékoztuk. Lehet ezt a kérdést egy darabig hallatlanná tenni,nevetni rá, vagy tulkiabálni: egyszer utóler,körülfog,mellen ragad. Elő kell bujnunk,mezítelenül,szegyenben égve,az áruló bokrok közül. Hová buvunk,mivel takarjuk el magunkat,a közelgő itéletet hogyan távoztatjuk el,midőn az utolsó itéletkor a Székenülő ajakáról hangzik el: Hol vagy,állj elő,felelj!

Hol vagy? Ez nemcsak vád,hanem forró keresés is. Hallottatok már nyugtalanul kiáltozó anyát,aki gyermekét keresi és tivé teszi érte a tájat? Isten így keres. Nem feddözik,nem vádol,csak vár,vár haza,akár bénán,akár másoran,akár betegen,csak te jöjj,éppen te és senki más! Miért rejtőzöl el,miért nem felelsz,nem indulsz haza? Rövid az alkonyat s jaj,egyszer végetér. Siess,mert az idő siet; már hullanak az árnyak és a hagyaték bitorban égnek,siess,amig a nap le nem bukik. Siess és ne félj: mielőtt összerokadnál,ú maga átkorol.

Hol vagy? Ez a legédesebb vigasztalás. Lázalomból,vadul kalapáló szívvvel ébred fel a gyermek. A szoba tele volt fenyegető és vigyorgó rémmel s akkor feléhajol egy fényes arc,és megszólal a legédesebb hang: itt vagyok fiam,én fogom a kezéd. Hol vagy? Hát nem tudod,hogy te az én házam vendége vagy? Hát nem tudod,hogy ezt a világot én teremtettem,benne én vagyok az ur,s egy verébfu sem hull le a fáról az én akaratom nélkül,ti pedig sok verebecskénél drágábbak vagytok. Hol vagy?...szól a halál óráján hozzánk. Mit remegsz nagy vizeken átkelő lélek? Kezemben viszlek át,mint egy aranyhajtót. Hol vagy?...szólal meg,midőn szétszakad előttünk a kárpit,s mi belépünk a szentől szembelátás világába,mint a gyermek a karácsonyfa elé.

Igen Uram,itt vagyok a Te orcád előtt,és örökre itt is maradok!

+ + + + +

Dr.Ravasz Laszló.

A TANYÁTÓL AZ ŐRSIG.

Az Alföld délnyugati szegélyén,a dicső magyar multból egy szerény,csinos városka terül el,mely tatár,török,orosz ellen együtt harcolt Moháccsal,Szegeddel,Debrecennel,de a szerzett jóhirnevérol mindig hallgatott. Még a szép csipkéivel kiérdemelt világhírességével sem dicsekedett.Mem csoda tehát,hogy a sok szép középületeiről,szobairól,emrékműveiről és az ugyancsak nagy darab földön jóhírú M.kir.csendőr lovas-tanosztály laktanyájáról is mélyen hallgatott. Igaz,az elért sok szép siker fitogtatására a laktanyában lakók sem törekedtek,s a laktanya pedig a kíváncsiskodók szemei elől is elrejtőzött,a környező,égbenyuló jegenyék mögé. Hej,pedig!...

A napsugarak?..Azok mások voltak,a jegenyesor nem állt utjukba. Még a láthatár pereméről is átfurtak magukat a jegenyék lombjal között,és a nyitott ablakokon át bearanyozták a laktanya tágas éttermét,melynek asztalsoraihoz vidám,fiatal sereg jóétvágygal igyekezett vacsorázni.

-Hol van Iure?- ugrott fel az egyik asztaltól hirtelen egy napbarnított,nyurga lovas,aki mellett a hely üres volt.

-Szolgálatban,kimenőn nincs!- mondta a napos-csendőr.

A kérdező gondba mélyedve húzott ki az asztalsorok közül,s kisietett az udvarra. Imrét ott sem találta,tovább futott fel az emeletre,a hálósobák birodalmába.

Az egyik szobában találta Imrét,ki kezében egy levelet szorongatott,s az asztalra borulva zokogott.

-Imre!- kiáltott rá meglepődötten,de az fel sem pillantott.

-Imrém,mi történt?- lépett hozzá,s fejét az asztalról fel-emelve,aggodalmasan nézett a szemébe.

-Semmi, semmi!- felelte Imre, s könnyei letörlése közben egy levelet nyújtott felé.

-Olvashatom?-

-Olvasd, olvasd!-

A levél balfelső sarkára nyomtatott betűk bizonyították, hogy orvostól jött. Félhangosan olvasni kezdte: "Kedves Uram! Isten és ember előtt vétkezik, ha egy meggyötört lelkű, szerencsétlen nőnek, a halál előtti vizontlátásra kúró szavait elutasítja. Mielőbb jöjjön bucsut venni Vértessy Balogh Ilona leányzótól. Tisztelettel: Dr.X.Y."

-Szomorú! Sejtem miről van szó. De mégsem találok annyira tragikusnak, hogy egy m.kir.csendőrnő örmester könnyeit megérdemli. Elmész, s...-

-Igazad van! Igazad azért, mert... Oh! nem kezdem!- rázta meg keményen a fejét.

-Mondjad, mondjad! Hallgatom!-

-Most nem! Esetleg vacsora után, ha érdekel?-

-Nagyon érdekel.-

Vacsora után az udvar sarkában, az őszi szellő nyomán susogó diófa alá leheveredtek, és Imre kezdte:

-Igazad van azért, mert neked ezzel a levéllel kezdődik, de nekem?... Istenem! A szomorú multamnak ez a levél csak az egyik láncszeme. Nekem ott kezdődött a délibábos rónaság szelében, ahol egy piros-cserepes tanya szeliden mosolyog ki a környék lankái közül, s virágos ablakai szüntelenül őrködnek a tanyához tartozó 425 hold jól termő saját és az ahhoz bérelt még nagyobb területű földbirtok felett.

A birtok gazdáját, édesapám, akkor ismertem meg, amikor az 1914-es világháború befejeződött, s a frontról súlyos szivgyengeséggel hazajött. Abban az időben az elemi iskola II. osztályába jártam, béresgazdánk, Mihály bácsi, Sándor nevű fiával.

Mihály bátyám nemcsak a birtok, de felettem is őrködött. Nekem is úgy kijárt tőle a vásárfia, mintha gyermeke lettem volna. De ha a helyzet úgy hozta, illetve a vásottságom azt kívánta, engem is úgy kapott ostorhegye élé, mint a saját gyermekeit, akár tetszett az az anyának, akár nem. Nevelésének ez a formája is csak addig haragított, amíg az ostorvégét éreztem.

A sok örömmel telített napjaimra legtöbbször édesanyám bánata hozott borot. Édesapám távolléte a szívén gyakran sábet ütött. Ilyenkor zokogva magához ölelt, s amikor könnyei apadtak, édesapámról mesélt... Elbeszéléséből tudtam meg, hogy apám magas, sovány, barna, 32 éves, szemei kék színek, dus, fekete haját hátra fésüli. Bánatában osztozva, érzékenyülve lestem ajkáról a szavakat, s mikor befejezte beszédét, szemeim behunytam, hogy édesapám alakját előttem megelevenítsem. Azonban volt idő, amikor édesanyám bánatát feleslegesnek tartottam azzal a gondolattal, hogy minek ide az apám, amikor Mihály bátyam oly lelkiismeretesen végzi minden munkáját.

Az egyik őszi délután Sándorral a tanya udvarán fűzfapárikán nyargalásztunk. Paripáink vigan ficáncodtak, és nagy örömmel vetők utunkat a tanyából kivezető dűlőt felé. Eppen fordulni akartunk, amikor Sándor oly hirtelen megtorpant, hogy paripája alatta eltörött. Nyugodtsága miatt csodálkozva néztem rá, de ő sem engem, sem a paripáját nem méltatott figyelme, csak bámult megrökönyödve előre. Hirtelen tekintetének az irányába néztem, s abban a pillanatban megéreztem, hogy a távolból közeledő katonaruhás ember az édesapám. Nem tudtam, örüljek-e, vagy sirjak? De máris futottam az édesanyámhoz. Csak annyi szusz maradt bennem, hogy kinyögtem: "Az édesapám..."

Anyám a tanyasarkától felismerte, s mint egy esztévesztett, ég felé emelt karokkal rohant elé. Találkozásuk után hosszú ideig könyeztek egymás karjai között...

Sok kétes gondolattal közeledtem feléjük. Görcs fogta el szívemet arra a gondolatra, hogy apám talán keserűbbé formálta családjunk szomorú, de csendes és nyugodt életét? Talán durva, goromba lesz? Gyanumat alátámasztotta szőrös arca, torzomborz szakállja, piszkos, rongyos ruhája, sáros, poros, elkopott bakancsa. Kérdeztem önmagamtól, hát ezért sirt annyit anyám? És megér neki oly sok-sok könnyet? Ugyan mi szeretni való van egy ilyen szörnök szerencsétlennek? És anyám még mindig örömmel szöveget simogatta piszkos szakállát.

Megmozdultam, de nem azért, hogy észrevegyenek, hanem azért, hogy észrevétlenül ellillanjak, s egy eldugott sarokban a bánatom kisírom. Lédasnyám azonban felfigyelt, s mint pelyhet felkapott, s apam kitárt karjaiba adott. Az apám összefont karjaira ültetett, maga elé tartott, s szeméi minden porcikám átjárták. Talán megtalálta rajtam vagy bennem, amit keresett, mert hirtelen úgy magához szorított, hogy szusz alig maradt bennem, s számózatlanul mérte rám csókjait.

Ekkor már szívem kerere nagyot fordult. Könnyes szemekkel kértem, tegyen le, hiszen fáradtabb, mint én. De kérésem nyomban megbántam, mert az könnyeket csalt a szemébe. Mint pelyhes libát, óvatosan eresztett földre, és hozzám lehajolva szorított a szívére. Az előbbi gyarló gondolataim szégyenként lebegtek előttem, s nem volt bátorságom a lenégetett arcán megcsókolni, de ajkaimat a poros, mosdatlan kezéhez szorítottam. Ezt látva anyám, mindkettőnkét átölelt, és forró csókjaival halmozott el. Ugy gondolom, sokaig így maradtunk volna, ha édesapam meg nem pillantja a rá várakozó Mihály bátyámat. Hirtelen megszorította a karunkat, és hozzá sietett.

+ + + + +

B.76./folytatjuk/

A TETTÉS A HELYSZINRE
VISZÖZATEK.

Egy sötét, zimankos télinap volt 1955. február 9. Hófelhők usztak az égen, úgy látszott, mintha már sötétednék, pedig még csak 15 óra. Hideg szél fujt végig az üres utcákon, mindenki siet a meleg szobában menedéket keresni.

Felső-Ausztriában, a Traun folyó melletti egyik Község Hirschwirt vendéglőjében ül egy fiatalember, ki könyvgyűnök, s éppen Linzből jött. Az üzlete rosszul ment, de egy-egy pohárkaraválóra mindig akad. Még alig 22 éves, máris az elrontott életén tóphang. Mint törvénytelen gyermek jött a világra, és anyjának erkölcsstelen életmódja miatt már kisgyermek korában idegen család gondozásába került. Az elemi- és polgári iskolák elvégzése után egy másik községbe kerül, kőfaragómesterhez tanonknak. Röviddel felszabadulása után összejutkozásba jutott a törvénnyel. A Traun tó környékén egy társával elkövetett rablásért 6 évi fegyházbüntetésre ítélték. A fegyházban tanusított jó magatartásáért 3 év után feltételeesen szabadon bocsájtották. A hatralevő 3 évnek kitöltését a bíróság felfüggesztette.

Szerencséjére kapott munkát a mesterségében. Csak hétvégi munkaszünetben ment nevelő-anyjához, aki többször szemrehányást tett néki büntetése miatt. Itt ismerkedett meg nevelő-anyja házigazdájának leányával. Ez a nő férjes volt és nálánál 8 évvel idősebb. Ennek ellenére vonzódott az asszonyhoz, aki benne nem a fegyházlakót, hanem a férfit nézte. Az asszony - férjének és szüleinek többszöri figyelmeztetése ellenére - viszonyát vele folytatta, s férje elválással való fenyegetését nem kellemetlennek, hanem kedvező alkalomnak találta.

A házasságleket a bíróság az asszony hibájából elválásztotta. Most szabad lett tehát szeretőjének számára. A férfi, hogy mindig vadházastársa közelébe lehessen, felmondta a jól fizetett állását, de meg tetszett néki a munkanélküli élet. Amíg az erős fiatalember egész nap az ágyben hentergett, vadházastársa napszamos munkák végzésére kényszerült, hogy részükre és a két kiskorú gyermeknek a mindennapi ételmet megkeresse. A férfi munkakerülő életmódja miatt többször nézeteltérések voltak nőjének apjával, akinek leánya viszonya és életmódja nem tetszett. Csak fegyénc és munkakerülő jelzőkkel említette a fiatalembert.

Sok civódás után a férfi végre könyvgyűnöki állást vállalt, mert ez könnyű munka, és sok pénzt remélt keresni azzal. De alig keresett annyit, hogy önmagát fenntarthatassa. Közte és nőjének apja között a surlódások szaporodtak, sőt fenyegetőzéseké váltak. A csendőrséghez is feljelentéseket tettek becsületsértésért, veszélyes fenyegetésért, melyek tovább mélyítették mindkét részről a gyűlöletet.

Egyik felső-ausztriai járásbíróagnál veszélyes fenyegetés miatt tárgyalás következett. Ha a bíróság a fiatalember ellen marasztaló ítéletet hoz, le kell ulnie a felfüggesztett 3 évet is. Gyűlöletet érez mindenki iránt, akiket elrontott életéért hibásnak gondol. Ulyan gondolatai tamadtak, hogy a tanukat tartja távol a tárgyalásról. E célből különféle terveköt kovácsolt, de egyik se látszott megfelelőnek. Önmagával

./.

elégedetlen!

Közben a vendéglő megtelt vendégekkel, s azt észre sem vette. Az ujonnan érkezettek között több ismerőse volt, akik megszólították, beszélgettek vele. Ezek gondolatai folytatásában megzavarták, de látszólag jó kedvet okoztak nála. Később az éneklő társaságot gitár játékkal kísérte. A hangulat nőtt, s a gitározásért a mulató vendégek bört, pálinkát kínáltak neki, amit el is fogadott. Most mindent felejtteni akar. Az alkohol már jól érezteté hatását, amikor az órára pillantott, és látta, hogy már beestelédett. Kitántorgott az utcára, és ittás állapotban megkísérelte a hazamenetelt. A hideg téli szél kijózanította, és visszanyerte gondolkozó képességét. Ujabb tervet kovacsolt, s elhatározta, hogy azt végrehajtja, miha it arra alkalma lesz.

A lakásba érkezésekor vadházastársa a két gyermekével együtt nem volt otthon. Ezt a pillanatot legjobbnak találta tervének keresztülvitelére. Belép nője szüleinek lakásába, hogy érdeklődjék annak hollétéről? Vadházastársának apja egyedül van a lakásban, s néki szemrehányast tett veleszembeni magatartásáért. Az idős férfi hallani se akarta hangját, s a kezével az ajtó felé mutatott. Ekkor végleg kitört belőle az eddig visszafolytott düh. A szobában lévő szekrényhez rohant, amelyben két vadáspuska volt. Az idős ember elébe lépett, hogy tetteben megakadályozza, de úgy taszította el utjából, hogy az a szobában összeesett. Az idős férfi képtelen az erőteljes fiatalember tetteinek megakadályozására, aki nem elégszik meg azzal, hogy az erős lökéstől nőjének apja összeesett, hanem a szekrényből kivett vadászpuskával tovább ütlegeli, pedig már bőségesen omlott a vér belőle. A megvadult fiatalember kezei, ruhája már véres, de még sem hagyja abba az ütéseket, csak akkor, amikor látta, hogy az idős férfi nem mozog. Még egy pillantást vetett a vértócsában fekvő emberre, és a két vadászpuskát magához véve, a lakásból elindult. Ekkor került elébe nőjének anyja, akit megfenyegetett, hogy úgy jár, mint a férje, ha feljelenti.

Az utcán találkozott nevelő- anyjával, ki őt a véres ruhában, vadászpuskákkal kezében látva ijedten kérdezte: mit csináltál megint? Cinikusan felelte: "Mama! Most azt csináltam, amit régóta szerettem volna, menjen csak be, lehet, hogy az öreg halott". Bucsuzás nélkül rohant tovább ahhoz az ismerőséhez, akinél vadházastársát sejtette.

Egyik közeli lakó hallotta a nevelő- anyjával történt beszélgetést, és miután azok valódiságáról személyesen meggyőződött, értesítette a csendőrséget és orvosért szaladt.

A csendőrség előkészületet tett az ismert tettes elfogására, s a haldokló idős embert pedig a mentő kórházba szállította. Koponyatörést és egyéb súlyos sérüléseket szenvedett.

Közben a tettes megérkezett a házhöz, ahol vadházastársa volt. Kihívta őt, és minden kertelés nélkül közölte, hogy az apját megölte.

A csendőröknek sikerült egy erdei uton a tettes vadházastársát feltalálni, ki hosszabb tagadás után beismerde, hogy beszélt apjának gyilkosával, de tagadta azt, hogy tudna hollétéről.

A helyszin, ahol a bűncselekmény lejátszódott már őrizet alatt állott. Ezenkívül az illetékes órs két fiatal csendőre a tettes lakása közelében lesállást foglalt, mert számoltak a tettes visszatérésével. Ez a jár. a helyszínnel szemben lévő ház kökerítése mögött helyezkedett el, ahonnan minden irányban figyelhetett. A kérdéses házhöz hátról kerül bejutni nem volt lehetséges, mert ott egy meredek sziklafal emelkedett.

Pár óra eltelt már, hogy egyetlen élőlényt észleltek volna. Ejjél is régen elmúlt, amikor a jár. lépéseket hallott, amelyek mindig közelebb hallatszottak. Az uton, amelyik fehér kavicsal volt beterítve, emberi koralak volt kivehető. Lehetett ez férfi, talán a tettes, de lehetett asszony is. A lesbenálló csendőrök lövésre kész fegyverrel várják a közelődő alakot. Más személy, mint a tettes feltartóztatása, az egész akciót meghiusithatta volna, mert nem tudhatták, hogy a tettes már nem-e a közelben tartózkodik, hogy figyelje a helyszínt. Ezért a közelődő olyan távol-ságra kellett engedni, ahonnet biztosan felismerhető. Kb. 5 m. távolságból az alak férfinek volt megállapítható. Kérdés most az: a tettes-e ez a férfi vagy nem? A jv. fejének mozdításával jelezte, hogy ezt a férfit nem állítják meg, mert ez a tettesnél jóval kisebb. A jár. melletti elhaladásakor

a község szabómesterét ismerték fel.

Ejfel után 3.óra is elérkezett,mig egyszer csak ismét lépeket hallottak,amelyek megszűntek,majd újból hallhatók voltak. A fegyverek megint kész helyzetbe kerültek,hiszen azt sem lehetett tudni,hogy a tettesnél nincsenek-e a magával vitt vadászpuskák. Számolni kell minden eshetőséggel. Most már kivehető egy emberi alak,aki az erdő felől jött,megállott,figyelt,aztán pár lépést előre tett,megint megállott,és a ház felé fordult,ahol a gyilkosság történt. Majd óvatos léptekkel éppen a jőr.irányába érkezett. Már felismerhető volt,hogy férfi személy, magassága pedig a tettesével egyezik. Sötét volt annak pontos megállapításához,hogy a tettes-e az illető vagy nem.

A férfi megindult a ház irányába,s amint a jőr.-höz legközelebbi távolságra érkezett,a jvirákiáltott."Allj! Kézeket fel! Csendőrök". Egyidejűleg felgyújtotta zseblámpáját,és látta,hogy nem tévedett: a tettes! A vadáspuskák nincsenek nála. A tettes megkísérelte a menekülést,de a jv.által leadott riasztó lövés után szándékát kilátástalannak találta,s megállott: A személyi motozas megejtése után minden ellenállás nélkül az örsre kísérték. Bár éjszaka volt,de az utcának lakóit lövés érzécsztette,s így szemtanui lehettek,hogy a csendőrök egy veszélyes gonosz-tétvt az igazságszolgáltatás kezére juttattak.

Irta: Stadl - Paura öpk. és Othmar Lininger jv. Az osztrák Csendőrségi Lapokból fordította:

B.J.szkv.

+++++

KOZLEMENYEK, SZERKESZTOI UZENETEK.

FEKETE SANDORNAK, a MAGYAR NOK életbentartójának, szeretettel megköszönjük sajtótestvéri üdvözetét s jókívánságait lapunk 15.éves fennállásának betöltése alkalmából. Magyar szívünk teljes melegével viszonzzuk is azokat,mert hiszen az általa szerkesztett és a szabad világban a magyarok között legjobban kedvelt ujság: "MAGYAR NOK" 180.összevont számának kiadása is pontosan 15 évet jelent. Isten segedelme kísérfje további tevékenységét! U adjon neki,munkatársainak erőt,kitartást kitűzött céljuk további munkálására s annak otthoni beteljesülésére!

Hol vagy? c. cikket dr. RAVASZ LASZLO "HAZAFELLE"...c. kiváló művéből vettük.

PÖLDHÁZI ISTVÁN és KÖNNYI JANOS bajtársainkat keressük. Címüket ide kérjük,hogy azt az öket keresőnek továbbbithassuk.

SZABADKA és KÖRNYÉKE 1:75000-hez szerkesztett térképet keresünk,annak idejuttatását kerjük,az árat megtérítjük.

SZÖDENYI ÁRPAD bajtársunk 2 drb.vigjátékot irt,melyek előadási jogát a televízió kivételével-közösségünkre ruházta.Egyik drb. címe:Alarcos bál az ezred-szabónál.3 felvonásos,zenés vigjáték,magyar és német nyelvű szöveggel,a másiknak címe:Ein Ausflug zur Storch-Familie,in drei Akten,csak német nyelven.Mindkettő igen alkalmas műkedvelők előadásaira,igen szórakoztató és ötletes.Érdeklődőknek a továbbiakra készséggel nyujt felvilágosítást e szerkesztőség.

Isten kegyelmében és áldásaiban gazdag Karácsonyt kívánunk Bajtársainknak és olvasóinknak.Az Új Észtenő vigyen közelebb régi óhajtasunk teljesüléséhez:Hazánkba való visszatéréshez!

H A N D S C H R I F T - K É Z I R A T . ADDRESS-CIM: B.L.Szerkesztősége.

UTRECHT. Nansenlaan 29. Nederland.Europe

Drukwerk!
Printed Matter!
Périodique!
Drucksache!

Heer
Mr.
Msr.
Herrn.

Dr. B. Rektör
P.O.Box 784.
Presidio of Monterey, Calif.

U.S.A.

